

ผลของโปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อระยะเวลาและพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ในมารดาครรภ์แรกที่ทำงานนอกบ้าน

พรวิมล ปาลกะวงษ์ ณ อยุธยา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พรวิมล ปาลกะวงษ์ ณ อยุธยา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

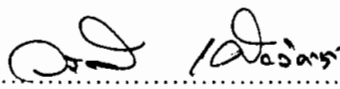

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

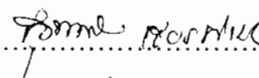

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เดียววิเศษ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.สุกร์ใจ เจริญสุข)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เดียววิเศษ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทราวดี เขียวพิเชฐ)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกรณ ทรัพย์กรานนท์)

วันที่...10...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี ด้วยความกรุณาอันดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.นุจรี ไชยมงคล ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียววิศิเรศ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แนะนำตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ขอบพระคุณผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล หัวหน้างานและเจ้าหน้าที่ห้องคลอดโรงพยาบาล บางละมุง ที่อนุญาตและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่การวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณผู้พิมพ์หนังสือ และวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการประกอบการศึกษาและอ้างอิงทางวิชาการครั้งนี้ สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัว เพื่อน ๆ รวมทั้งผู้ร่วมงานทุกท่านที่ สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลงด้วยดี

พรวิมล ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา

46923432: สาขาวิชา: การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว; พย.ม. (การพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว)
 คำสำคัญ: โปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่/ มารดาครรภ์แรกที่ทำงานนอกบ้าน/ ระยะเวลา/
 พฤติกรรม

พรวิมล ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา: ผลของโปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ต่อ
 ระยะเวลาและพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาครรภ์แรกที่ทำงานนอกบ้าน (EFFECTS
 OF BREASTFEEDING PROMOTING PROGRAM ON DURATION AND BREASTFEEDING
 BEHAVIOR OF PRIMIPAROUS EMPLOYED MOTHERS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:
 นุจรี ไชยมงคล, Ph.D., วรณี เดียววิเศษ, Ph.D. 87 หน้า, ปี พ.ศ. 2552.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริม
 การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาครรภ์แรกที่ทำงานนอกบ้าน กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจง
 เป็นมารดาครรภ์แรกที่ตั้งใจจะเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ที่มาคลอดและพักค้างในหอผู้ป่วยหลังคลอด
 โรงพยาบาลบางละมุง จำนวน 20 คน สุ่มเข้ากลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 10 คน
 กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับ โปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เป็นรายบุคคลตาม ส่วน
 กลุ่มควบคุมได้รับการดูแลให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ตามปกติของโรงพยาบาล เก็บรวบรวมข้อมูล
 ระหว่างเดือนมีนาคม 2550-มีนาคม 2551 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ข้อมูล
 ทั่วไปและแบบสอบถามพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha)
 เท่ากับ .79 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน
 มาตรฐาน และพิสัย และเปรียบเทียบระยะเวลาและพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยใช้
 การทดสอบแมน-วิทนีย ผลการวิจัยพบว่า มารดากลุ่มทดลองมีระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
 นานกว่ากลุ่มควบคุม และมีพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่โดยรวมดีกว่ามารดากลุ่มทดลองอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ใช้
 ในการศึกษาครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพกับมารดาที่มีลักษณะทำนองเดียวกับ
 กลุ่มตัวอย่าง

46923432: MAJOR: FAMILY NURSING PRACTITIONER; M.N.S (FAMILY NURSING PRACTITIONER)

KEYWORDS: BREASTFEEDING PROMOTING PROGRAM/ PRIMIPAROUS EMPLOYED MOTHERS/ DURATION/ BEHAVIOR

PORNWIMON PALAKAWONG NA AYUTHAYA: EFFECTS OF BREASTFEEDING PROMOTING PROGRAM ON DURATION AND BREASTFEEDING BEHAVIOR OF PRIMIPAROUS EMPLOYED MOTHERS. ADVISORY COMMITTEE: NUJJAREE CHAIMONGKOL, Ph.D., WANNEE DEOISRES, Ph.D. 87 P. 2009.

The purpose of this quasi-experimental research was to examine effects of breastfeeding promoting program on duration and breastfeeding behavior of primiparous employed mothers. The purposive sample included 20 primiparous mothers who intended to breastfeed their babies and delivered and stayed overnight at postpartum ward of Banglamung Hospital. The participants were randomly selected into experimental and control groups of 10 mothers for each group. The experimental group received the breastfeeding promoting program as an individual; and the control group received routine nursing care from the ward. Data collection was carried during March 2007-2008. Research instruments included a demographic interview and a questionnaire of breast feeding behavior, which its Cronbach's alpha was .79. Data were analyzed by using descriptive statistics of frequency, percent, age, mean, standard deviation, and comparing duration and breastfeeding behavior by using Mann Whitney U test. The results revealed that mothers in experimental group had significantly longer duration of giving breastfed than mothers in control group and mothers in the experimental group had significantly better breastfeeding behavior than those in the control group ($p < .05$). This finding indicates that breast feeding promoting program can be effectively applied to other group of mothers with characteristics similar to mothers in this study.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ทฤษฎีการปฏิบัติตามแผน.....	7
ความหมายและประโยชน์ของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	11
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	14
ปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาที่ทำงานนอกบ้าน.....	18
แนวทางในการช่วยเหลือมารดาให้สามารถเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	21
การส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในมารดาที่ทำงานนอกบ้าน.....	24
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	28
แบบแผนการทดลอง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
4 ผลการวิจัย.....	36
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป.....	36
ส่วนที่ 2 ระยะเวลาและพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	41
ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบระยะเวลาและพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่.....	42
5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย.....	44
การอภิปรายผล.....	46
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	49
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	49
บรรณานุกรม.....	51
ภาคผนวก.....	57
ภาคผนวก ก.....	58
ภาคผนวก ข.....	65
ภาคผนวก ค.....	73
ภาคผนวก ง.....	78
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	87

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัย ของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง....	37
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของระยะเวลาและพฤติกรรมการเลี้ยงลูก ด้วยนมแม่โดยรวม และรายด้าน ของกลุ่มตัวอย่าง.....	42
3	เปรียบเทียบระยะเวลาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	43
4	เปรียบเทียบพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	43

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 รูปแบบจำลองทฤษฎีปฏิบัติตามแผน.....	9
3 ลำดับขั้นตอนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University